

ДАНИЦА ОТАШЕВИЋ, 1951-
Градска библиотека
„Владислав Петковић Дис“, Чачак

УДК: 027.52(497.11)“2012“(060.055)
ID: 201603852

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС“ У 2012. ГОДИНИ

Сажетак: У тексту су представљене бројне активности Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ на спровођењу библиотечко-информационе делатности у Општини Чачак, али и у Моравичком округу, као и организовање традиционалне манифестације „Дисово пролеће“, разних промоција књига, читања и креативности младих. За историју установе важни су статистички подаци о броју корисника, пруженим услугама, раду сваког одељења у граду и сеоским огранцима, како се увећава допринос на културном пољу где је Библиотека највише коришћен локални сервис са више од 250.000 пружених услуга, 162.000 прочитаних књига и новина. Сви релевантни подаци у остваривању функција установе бележе раст. Укупан приход од 32.528.000 динара чине средства градског буџета у износу од 28.002.679 динара (увећана за 8%), Министарство културе суфинансирало је пројекте Библиотеке са 2.213.000 динара, јавни радови износили су 768.000, а сопствена и друга примања 900.000 динара. Читалачка породица Библиотеке увећана је за 325 чланова и броји 6.138 корисника, а фонд је обogaћен са 6.447 књига и сликовница.

Кључне речи: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, извештај, књижни фонд, корисници, буџет, услуге

Увод

Према свим релевантним показатељима – дневној и месечној статистици коју, према стандардима Народне библиотеке Србије, води у свим одељењима, броју чланова, броју прочитаних књига и пружених услуга корисницима,

реализованом програму и броју одржаних промоција, креативних радионица, објављених публикација, наступима на стручним и научним скуповима у земљи и иностранству, 2012. година била је изузетно успешна за Градску библиотеку „Владислав Петковић Дис“. Јединица мере успешности је повећан број чланова, већи број пружених услуга, примена нових технологија и потпуније остваривање библиотечко-информационе делатности, запажено учешће на стручним скуповима, значај објављених књига и часописа као и цитатност публикација. Излазак на међународну научну сцену потврђен је пријемом по позиву Градске библиотеке у породицу Europeane чији је део постала као једина чланица из Србије, уз Библиотеку града Београда. Разлог је развијена дигитална Библиотека и резултати на електронској заштити локалне баштине. Искуство чачанске Библиотеке заинтересовало је колеге из Европе, па је један чачански библиотекар на два скупа Europeane (Шпанија, Аустрија) представио позитивна искуства у раду установе и сарадњу са друштвеним и приватним сектором. Библиотека је и даље најфреквентнији и најкоришћенији локални сервис грађана, а направљен је искорак и према најмлађој популацији у Моравичком округу. Кроз програм „Дечји писци у школама Моравичког округа“ одржано је 29 сусрета које је пратило близу две хиљаде ђака. Дечје одељење Библиотеке посетило је више десетина школараца, а летње радионице, креативни рад на терену и представе за најмлађе, окупили су више хиљада најмлађих суграђана. Уз посећене књижевне програме, Библиотека је умногоме допринема културној понуди града и успешно остварила своју културно-просветно-образовну, а све више и социјалну мисију.

Повезујући прошлост са садашњошћу, али и гледајући унапред, Градска библиотека негује будућу публику и кориснике, прикупља завичајно културно благо, публикује га и чува за нове генерације, а путем нових друштвених мрежа приближава најудаљенијем читаоцу. Осим што се из године у годину повећава број корисника и издатих књига (у 2012. прочитано је 13.000 више него 2011), све је значајнија културна мисија Библиотеке на сеоском подручју где је регистровано око 1.200 активних чланова. Градска библиотека објавила је три књиге, два часописа и један каталог и извршила неопходне припреме да у 2013. обележи велики јубилеј – пола века Дисових свечаности. Манифестацију 49. „Дисово пролеће“ прати штампање књиге лауреата Дисове награде и награде „Млади Дис“, као и часопис „Дисово пролеће“ и каталог изложбе. Објављен је 18. број стручног часописа „Глас библиотеке“ чије штампање је Министарство културе помогло са 200.000 динара, а Библиотека је објавила и био-библиографију великог српског песника Александра Ристовића, рођеног у Чачку, а аутор је библиотекар Оливера Недељковић. Издања Градске библиотеке унапређују струку и завичајно наслеђе и високо су оцењена у културној и научној јавности.

Органи управљања Градске библиотеке, односно Управни одбор, радио је у саставу: Ана Лазаревић, председник, и чланови Јасменка Лукковић и Светлана

Ђоковић (представници оснивача), као и Богдан Трифуновић и Мирко Дрмацић, заступници колектива.

Надзорни одбор чинили су представници оснивача Зорица Самарџић, председник, и Маја Јовановић и Александар Вукајловић из Библиотеке.

Финансирање Библиотеке

Оснивач Градске библиотеке је град Чачак и највише средстава за њено функционисање издваја се из градског буџета, 86,09%. Суфинансирање установе кроз разне пројекте врши Министарство културе, али и друга министарства кроз јавне радове, или локална заједница из других извора. Библиотека је у 2012. години располагала са 32.528.000 динара укупних средстава, текући приходи и примања били су 32.390.917 динара, а расходи 32.334.000 динара. Остатак средстава који је пренет по разним основама у 2013. годину износио је 194.000 динара.

Град Чачак је за рад Библиотеке издвојио 28.002.679 динара, односно увећао је средства за 7,96% у односу на 2011. Процент извршења планираних средстава је 97,91%. Средства добијена по разним основама од Министарства културе износила су 2.213.000 динара (финансирање осам пројеката, матична средства и откуп књига) што износи 4,5%, за два јавна рада у трајању од четири месеца (привремено запослена четири лица) добијено је 768.584 динара, сопствени приходи (уписнина, услуге трећим лицима и друго) били су 837.000 динара, а донације 77.000 динара.

За зараде је исплаћено 20.820.307 динара или 74,35% од укупних средстава добијених из градског буџета. За плате су средства због повећања цене рада увећана за 7,28%. Просечна нето зарада у установи у 2012. години била је 38.440 динара. За реализацију програма издвојено је 4.936.005 динара што представља 17,63% од укупних средстава. Од ових пара за књиге је издвојено 1.520.000 динара (5,43%), а за опрему 120.000 динара. За ове потребе средства су увећана у односу на претходну годину за 394.797 динара (8,69%). Исплаћене су јубиларне награде радницима и отпремнина за пензију једног књижничара (укупно 726.367 динара). Два радника у 2012. години била су на породилском одсуству и на њихово место примљена су на замену два високообразована стручна лица.

Простор, опрема и кадрови

Простор Библиотеке у 2012. није промењен, нити су услови рада побољшани – установа и даље функционише у две физички одвојене зграде на 680m² безусловних површина, са депоима у три физички одвојене зграде (Архив, Дом културе, Хаџића кућа), без простора за одржавање креативних радионица,

скупова и књижевних вечери, са три минималне читаонице са једва 30 места за кориснике што је далеко од важећих стандарда. Простор у огранцима у Заблаћу (25 m²), Мрчајевцима (70), Прељини (30) и Пријевору (27) је власништво месних заједница, а Градска библиотека одржава просторије и плаћа електричну енергију у свим огранцима, сем у Пријевору.

У буџету града за опрему и намештај издвојено је 120.000 динара, а кроз разне пројекте Библиотека је обезбедила још 290.000 динара и уложила у основна средства установе. Оваква пракса понавља се годинама, тј. да Библиотека кроз пројекте набавља полице за књиге, рачунаре и другу опрему за унапређење редовне делатности, што је лош и несигуран вид обнављања ресурса.

У 2012. години набављено је само 62,6m дужних полица за књиге за огранке на селу, јер у просторијама у граду апсолутно нема више простора за смештај књига. Од технике купљено је: један лап-топ, два рачунара, сервер, скенер, телевизор, бар-код скенер, штампач „Зебра“, ручни бар-код и два апарата за пластификацију, два читача за личне карте и канцеларијска столица. Реновирано је одељење Библиотеке у Прељини где је последње године знатно повећан број корисника. Одељење је окречено, стављени венецијанери на прозоре, нове завесе, табла са називом установе и додатне полице за књиге.

Библиотечко-информационе послове, послове на културно-просветној и издавачкој делатности и дигитализацији у Градској библиотеци обављало је 27 стално запослених и један радник (ССС) запослен на одређено време. У установи је запослен 21 стручни радник (положен испит за библиотекара или књижничара), од којих је са високом стручном спремом 16 (један радник је магистар наука, три радника имају завршене мастер студије, један је на докторским студијама), три запослена радника имају звање библиотекар-саветник, а пет звање виши библиотекар. Према стандардима за основну делатност, овај број запослених представља само 50% потреба установе, која већ пола века паралелно реализује програм манифестације „Дисово пролеће“ и друге активности које је донело ново доба и технологије. Како би проширила услуге и надоместила недостајући кадар, Библиотека је конкурисала за два јавна рада на републичком и локалном нивоу и на одређено време примила четири млада стручњака за испомоћ. Ово није добар начин запошљавања, јер Библиотеци требају кадрови које ће трајно упутити у струку и у континуитету обављати сложене и одговорне послове библиотечко-информационе делатности.

Проблем недостатка простора, а сада и кадрова, ометају остварење свих планова установе и угрожавају даљи развој библиотечко-информационе делатности у општини и Моравичком округу.

Коришћење библиотечке грађе

Читалачка породица Градске библиотеке бројала је у 2012. години 6.138 чланова, што је за 325 читалаца више него у претходној години. Уписано је 676 предшколаца, 2.246 основаца, 1.152 средњошколца, 452 студента, 257 радника, 987 службеника, 3 пољопривредника и 365 осталих занимања. Услужено је укупно 127.790 корисника, 13.438 више него у 2011. години. Књигама је услужено 123.575 суграђана, а листовима и часописима 4.215. Чланови Библиотеке прочитали су у 2012. години 148.358 књига (3.563 књига више него у претходној години), 463 часописа и 13.159 листова и новина. Укупно је у 2012. коришћено 161.980 књига и новина. Интернет сајт Градске библиотеке имао је 76.241 посету, а услуге бесплатног интернет клуба користило је 6.325 лица. Уколико се сабере број издатих књига и часописа, интернет услуге, посете сајту, и другим електронским адресама, Библиотека је пружила више од 250.000 разних врста услуга што је чини најкоришћенијим локалним сервисом, као и примером како се нове технологије користе за представљање активности установе. Библиотечки књижни фонд броји, иначе, 144.748 књига и 511 наслов новина (одељење периодике 404 наслова часописа и 20 новина, завичајно 107 наслова часописа и 131 наслов новина). Приновљено је 5.155 књига и 1.292 сликовнице.

У књиговезници Библиотеке корицењем је продужен живот 522 књиге, укорићено је седам наслова новина и часописа у 34 свеске, тј. годишта (*Чачански глас*, *Полијика*, *Чачанске новине*, *Таковске новине*, *НИН*, *Сиорџи* и *Свети комјунјера*). Упаковано је и послато на разне адресе 153 пакета књига и пружено 18 услуга корицења за треће лице, а пружана је и техничка подршка приликом постављања изложби и других програма.

Процент обухваћености становника чланством у Библиотеци износи 5,35%, број прочитаних књига по глави становника је 1,29%, а обрт књижног фонда био је 1,025%. Иако је благо повећан проценат обухваћености становништва чланством у Библиотеци, обрт књижног фонда је скоро исти и још је далеко од стандарда.

Услуге Библиотеке (књиге и часописе) користило је 11.215 предшколаца, 26.233 основаца, 23.334 средњошколца, 14.711 студената, 10.075 радника, 26.344 службеника, 33 пољопривредника и 15.845 лица других занимања.

Кроз летње креативне радионице и програме Дечјег одељења прошло је око 1.500 малишана. „Дечје Дисово пролеће“ видело је 1.450 деце са сеоског и градског подручја, а у огранцима је одржано укупно 130 радионица (обухваћено 1.300 деце). Библиотека је организовала 12 креативних сусрета са децом у четвороразредним школама и руралној средини чачанске општине и приближила им савремене технологије и књигу. На 25 сусрета са ђацима основних школа Моравичког округа са дечјим писцима било је обухваћено 1.920 ученика из 29 школа. Више од 6.000 ученика и предшколаца учествовало је у

организованим програмима и активностима које је нудила Градска библиотека у прошлој години.

Друге програме из културно-просветне делатности Библиотеке и изложбе намењене старијим суграђанима, посетило је око две хиљаде лица.

Стручно одељење

Рад Стручног одељења у 2012. години карактерише активно коришћење новог COBISS2 програма : настављен је унос старог фонда у јединствену електронску базу НБС и обрада нових публикација. Брзина уноса фонда у јединствени књижни каталог Србије за пример је другим установама.

У 2012. уведено је у базу 6.429 књига, од тога радници стручног одељења обрадили су 6.010 публикација и то: за Одрасло одељење 2.648, Научно 268, Дечије 2.002, Покретни фонд 216, Мрчајевци 251, Прељина 203, Заблаће 326, Марксистички фонд 3 и Стара и ретка књига 2, као и 55 публикација прибављених путем куповине за Завичајно одељење (осталих 419 нових публикација доспелих путем поклона унели су у COBISS2 базу радници Завичајног одељења). За сваку књигу израђена је налепница са бар кодом и заштитна трака.

У протеклој години унет је комплетан фонд Одраслог и Дечјег одељења у COBISS2 базу и у потпуности је урађен депо Одраслог одељења. Крајем године извршено је реинвентарисање сликовница из фонда Дечјег одељења и унето у базу 1.274 публикације.

Започет је и по етапама рађен редован расход библиотечке грађе за 2012. годину. Из фондова Одељења за одрасле читаоце расходовано је 1.790 књига, Дечјег одељења 542, Мрчајеваца 42, Прељине 13, Покретног фонда 51 и Завичајног фонда 10. Излучено је укупно 2.448 књига и урађени су пропратни спискови расхода, сходно основу по коме се књиге расходују. Одлуку о расходу донео је Управни одбор. Процењена вредност расходованих публикација је 24.480 динара.

Стручно одељење је у 2012. години у COBISS2 програм унело 10.367 записа, тј. 15.005 књига (од тога: Наташа Кривачевић Поповић 4.922 записа – 7.184 књиге; Снежана Планић 3.629 записа – 4.770 књига, Бранислава Видојевић 1.816 записа – 3.051 књига). Део радника осим уноса фонда у електронску базу ради и у огранцима.

Поред обраде библиотечке грађе, вођени су спискови поклоњених књига: Народне библиотеке Србије (8), Списак откупа Министарства културе (131), разни дародавци (26) и појединачни дародавци. У 2012. години од Министарства културе на поклон је добијено 1.384 књиге.

Уредно се води статистика за сва одељења и штампа инвентарска књига.

У прошлој години Бранислава Видојевић стекла је лиценцу за рад у COBISS2 програму, а Наташа Кривачевић Поповић учествовала је на курсу за Употребу COBISS2 опреме / Каталогизација – монографске публикације.

У 2012. књижни фонд је обogaћен са 6.429 публикација што изражено у новцу, износи 2.536.530 динара. Куповином је набављено 2.066 публикација (1.182.532 динара), а поклонима 4.363 (1.353.997 динара). Поклонодавци су Министарство културе са 1.384 књиге (723.325 динара), а од разних дародаваца добијено је 2.979 публикација чија је процењена вредност 630.671 динар. Вредне књиге поклонила је Народна библиотека Србије (око 450). Према утврђеним стандардима, Библиотека би требало годишње да обнови фонд са 7.500 књига, што значи да је чачанска Библиотека у 2012. години за 1000 публикација мање од прописаног броја обогатила своје књижне фондове.

Одељење за одрасле читаоце

Позајмно одељење за одрасле читаоце и даље је најпосећеније одељење Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“. Кроз ово одељење „прошло“ је 77.794 читалаца, а издато је 90.449 публикација. У односу на претходну годину, услуге одељења користило је 10.222 корисника више. Наши суграђани највише су прочитали књига из области белетристике (76.971 књига), од тога 22.341 публикацију из домаће књижевности и 54.630 из стране, 3.174 публикација издато је из филозофије и естетике, из религије 1.117, из правне, политичке и економске литературе издато је 2.255 публикација, из области примењених и природних наука коришћено је 2.350 књига, литературу из уметности, спорта и опште групе користило је 1.937, а из области историје и географије издато је 2.645 наслова.

У Одељењу за одрасле уписано је 3.036 читалаца, што је 197 више него претходне године. Од укупног броја уписаних најбројнији су средњошколци (1.130), студената је 440, радника у непосредној производњи 228, службеника 910 и 328 чланова из других професија. Најактивнији корисници у току 2012. године били су службеници (23.435), потом следе средњошколци, наши најбројнији чланови (21.508), студенти (12.760), корисници из других професија међу којима су најбројнији пензионери (10.621) и радници (9.424). Фонд позајмног Одељења за одрасле користило је и 46 основаца. Током 2012. године опоменуто је 9.260 несавесних читалаца који књиге из нашег фонда нису вратили и по неколико година. Упорношћу радника Библиотека је успела да врати на своје полице преко 1.500 публикација. Фонд овог одељења обogaћен је са 2.684 нових књига, а расходовано је 1.790 јединица.

У периоду од јуна до 31. октобра, Библиотека је бесплатним уписом наградила 708 одличних средњошколаца. Одељење за одрасле организовано је посетило 275 ђака. Чланарина у 2012. години за одрасле кориснике била је 400 динара, а право на бесплатан упис имају лица старости преко 70 година, добровољни даваоци крви и лица са посебним потребама.

У току 2012. године инсталирана је тесна позајмица на COBISS платформу Градске библиотеке у Чачку. Овим је Библиотека ушла у завршну фазу свих сегмената својих услуга у COBISS/OPAC окружењу. Обуци за рад у сегменту COBISS2 (позајмица), у трајању од четири дана у Народној библиотеци Србије присуствовала је Марија Радуловић, након чега је заједно са Богданом Трифуновићем обучила за рад најпре запослене на јавном раду (Јадранку Матијевић и Милицу Милић), а потом и запослене у Градској библиотеци. Унос корисника у нову базу у мају су започеле Јадранка Матијевић и Милица Милић, да би овај комплексан и обиман посао касније наставили радници Позајмног и Дечјег одељења. У оквиру пројекта аутоматизације пословања и формирања електронске корисничке базе података, поред обуке радника, набављена је, тестирана и инсталирана потребна опрема (штампач, бар-код читач, ламинатор). У тестну базу Позајмног одељења до краја 2012. године унето је преко 3.000 читалаца, што је омогућило штампање нових чланских карти са бар-кодом, задуживање и раздуживање корисника преко електронске базе података, а самим тим и бржи и ефикаснији рад запослених, што је и био крајњи циљ аутоматизације.

Библиотекари Биљана Раичић и Марија Радуловић објавиле су више приказа у рубрици „Књига недеље“ и припремиле неколико изложби поводом значајних годишњица (Стеван Луковић, Пера Тодоровић, Вирџинија Вулф, Душко Радовић). Изложба „Превођење као културна размена“ реализована је у сарадњи са Гете институтом, чиме је обележено шест деценија од оснивања Удружења преводилаца. У одељењу је промовисана књига „Друга места“ Гордане Смуђа (водителј Биљана Раичић), као и „Ноћ музеја“ (19. мај), када је одељење било отворено до 24 часа (те ноћи је уписано 110 нових чланова и приказано више филмова из документације Градске библиотеке). У одељењу су реализоване изложбе „Данилов играч стакленим перлама“, аутора мр Маријане Матовић, посвећене лауреату „Дисове награде“ Драгану Јовановићу Данилову, изложба „Умрла од живота“ поводом 80 година од смрти Данице Марковић (аутор Милица Баковић), изложба „Ратници“ (аутор Мирко Дрманац) и бројне друге.

У 2012. години библиотекар Биљана Раичић учествовала је на стручном скупу „Библионет“ одржаном у Нишу, међународном стручном скупу у Пироту на тему „Библиотека и тинејџери“, а посетила је и 57. Међународни сајам књига у Београду.

Библиотекар Марија Радуловић завршила је четвородневни семинар COBISS2 – позајмица у Народној библиотеци Србије, а у октобру је као представник Библиотеке била стипендиста Гете института и боравила месец дана у Берлину на усавршавању немачког језика.

Током године остварена је сарадња са прихватилиштем „Сигурна кућа“ и више удружења корисника са посебним потребама за које су позајмљиване књиге. Настављена је сарадња и са Окружним затором и позајмљивање књига на читање лицима која издржавају казне.

Послове у Позајмном одељењу за одрасле читаоце обављају књижничари Душица Цибралић и Милица Стовраг, и библиотекари Биљана Раичић и Марија Радуловић (Душица Брковић је у току 2012. године била на породичном одсуству).

Дечје одељење

У Дечјем одељењу Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ у 2012. години уписано је 2.018 чланова: 452 предшколца и 1.566 основаца. У поређењу са претходном годином број корисника увећан је за 237 нових чланова. За годину дана прочитано је 20.792 књиге и 6.965 сликовница, што укупно износи 27.757 прочитаних публикација. У 2012. години унет је целокупан фонд Дечјег одељења у СОBISS базу, а реинвентарисањем фонда база је допуњена са 1.274 сликовнице. Базу дечје књиге чини 16.120 јединица или 7.266 записа. Радник Дечјег одељења, библиотекар Јелена Дуковић, стекла је лиценцу за рад у СОBISS бази у НБС. Књижни фонд обогаћен је са 2.002 књиге. Из фонда је излучено 542 дотрајале публикације.

У прошлој години успешно се одвијала сарадња са предшколском установом „Радост“ и чачанским основним школама. У оквиру „Дечје недеље“, у октобру, 438 малишана организовано је посетило Библиотеку (268 прешколаца и 170 основаца), а већина њих постала је и део велике читалачке породице.

Градска библиотека већ пуних пет година током месеца јула и августа организује бројне едукативне и креативне радионице под називом „Лето у библиотеци“. Ове године за стотину дечака и девојчица од предшколског до средњошколског узраста, Библиотека је организовала 30 радионица подељених у 8 тематских целина. Од 25. јуна до 21. августа 2012. године у Дечјем одељењу одржано је више од 60 часова креативног рада са најмлађима. У две узрасне групе, у којима је било од 10 (калиграфија) до 40 полазника (дигитална фотографија, занимљива географија, накит...) реализоване су радионице: „Каменчићи за маштање“, „Уметност писања – калиграфија“, „Подстицај и развој интелектуалних вештина“, „Шарена башта“, „Народна традиција – вез“, „Игра стакленим перлама“, „Волим те дигитално“, „Занимљива географија – са децом око света“. Своја професионална умећа најмлађима преносили су: ликовна уметница Сандра Шесто Ђекић, учитељица Драгана Џоковић, вајарка Данка Перовић, етнолог Снежана Ашанин, везиља Вера Мајсторовић, мајстор фотографије Миленко Савовић и професор географије Владимир Мајсторовић. Отварањем изложбе дечјих радова под називом „Моје срце је препуно среће“, скромном свечаношћу и наградама за најмлађе завршено је пето „Лето у библиотеци“. У току два летња месеца на радионицама је учествовало 98 полазника (кроз радионице је прошло 1.198 полазника). На крају дружења Библиотеци су остали предивни радови у мозаику, накит, калиграфски записи, цртежи, извезене марамнице, бројне фотографије.

Први пут Библиотека је у току зимског распуста организовала радионицу „Школа шаха“ коју је похађало 30 основаца, а инструктор је био интернационални мајстор Ђорђе Рољевић. У Библиотеци је организована, у сарадњи са Народном банком Србије, радионица „Динар наш новац“ и одржано књижевно вече песника Бошка Ломовића и Душана Поп Ђурђева. Први пут Библиотека је посетила Дечје одељење чачанске болнице и деци на лечењу поклонила по примерак „Најлепших српских бајки“ и организовала креативну радионицу израде новогодишњих честитки. Огранку вртића у болници, Библиотека и Издавачка кућа „Пчелица“ поклонили су вредне књиге.

На традиционалној, 10. манифестацији „Најчиталац“, уз пригодан програм, најактивнијим члановима Дечјег одељења уручене су дипломе, књиге и бесплатне чланске карте.

Чланарина у Дечјем одељењу више од 10 година износи 200 динара, а предшколци и прваци имају право на бесплатан упис. Од јуна до краја октобра 687 одличних основаца искористило је право на бесплатан упис.

Библиотекари Јелена Дуковић и Маријана Лазић објавиле су заједнички рад о раду Дечјег одељења у стручном часопису „Глас библиотеке“ бр. 18. Радови чланова литерарне дружине Градске библиотеке и ове године су награђени на Фестивалу хумора за децу који се одржава сваког септембра у Лазаревцу у организацији библиотеке „Димитрије Туцовић“. Такође, Дечје одељење је за креативне радионице „Лето у библиотеци 2012.“ добило посебно фестивалско признање за рад са децом. Библиотекари Маријана Лазић и Јелена Дуковић презентовале су своја позитивна искуства у раду са најмлађима на скуповима у Пожеги и Лазаревцу.

Јелена Дуковић посетила је Међународни сајам књига како би се упознала са издавачком продукцијом дечје књиге у 2012. години, док је Маријана Лазић водила више програма „Дисовог пролећа“, између осталих и завршно вече на коме је додељена Дисова награда Драгану Јовановићу Данилову.

У Дечјем одељењу стално раде библиотекари Маријана Лазић и Јелена Дуковић, док су за реализацију радионица, посете и друге програме ангажовани и радници из других одељења.

Завичајно одељење

У току 2012. године набављено је за Завичајно одељење, физички и каталошки обрађено 474 монографских публикација, а у узајамну базу ВБС унето је укупно 3.638 записа (Марија Орбовић је преузела 1.642 и креирала 837, а Оливера Недељковић је преузела 1.159 и креирала 31 запис). Овим је у највећој мери урађена обрада легата Јована Давидовића и Синеше Пауновића, изузимајући публикације на енглеском и француском језику (мањи број). У току године приновљено је и обрађено укупно 667 фотографија. Инвентарисано је

12 годишта часописа и новина, 21 нови рукопис и 170 програма и позивница, а збирка новинских исечака богатија је за 1.714 библиотечке јединице.

За дванаест месеци услужен је 391 корисник. Коришћено је укупно 459 књига, 3.029 новина и 229 часописа, а из фонда завичајне фотографије заинтересованим члановима Библиотеке преснимљене су 53 фотографије.

У Завичајном одељењу раде два радника: Марија Орбовић, библиотекар саветник и Оливера Недељковић, виши библиотекар.

Марија Орбовић је приредила изложбу *Штампана реч 2011.* и објавила прилоге у часописима *Глас библиотеке*, *Дисово њролеће*, *Панчевачко читалиште*, *Књижевни лист*, *Трај* и у зборнику *Сусрети библиотеграфа у спомен на др Георгија Миахиловића*. Учествовала је на два стручно-научна скупа о библиографији, у Београду са темом *Завичајна и национална библиографија – узајамни однос*, а у Инђији на 18. Сусретима библиотеграфа имала је рад *Јоханес Вајденхајм и српска библиографија*. Члан је радне групе НБС за израду и допуну библиографије периодике. Марија Орбовић добитник је награде „Запис“ за 2012. годину, коју додељује Библиотекарско друштво Србије и награде „Душан Панковић“ за трајан допринос унапређењу српске библиографије.

Оливера Недељковић је аутор књиге *Светиљка за Александра Ристићовића: прилози за библиографију: 1950-2011*, коју је објавила чачанска Библиотека као 17. књигу у едицији *Завичајна библиографија*. Током године, на сајту www.sasak-dis.rs објавила је пет приказа књига у рубрици *Књига недеље*, прилог у 43. броју *Дисово њролеће* и рад *Библиографија књига женских писаца у Јуџославији – сведочанство о скрајнућим вредностима* у зборнику *Сусрети библиотеграфа у спомен на др Георгија Миахиловића*. За 18. Сусрете библиотеграфа у спомен на др Георгија Миахиловића одржане у Инђији приложила је рад *Библиографски њојлед на књижевно дело Александра Ристићовића*.

Научно одељење

Услуге Научног одељења у периоду јануар-децембар 2012. године користило је 4.777 лица, којима је у читаоници одељења (12 места) на коришћење издато 7.087 публикација из редовног фонда одељења, легата Миливоја и Божидарке Филиповић и Старе и ретке књиге.

Најчешћи корисници библиотечких услуга били су ученици средњих школа (1.396), студенти (1.392) и радници из других делатности (1.336), затим остали (506), ученици основних школа (92), радници у непосредној производњи (59) и земљорадници (14). Највише су коришћене публикације из историје и географије (1.281), опште групе, тј. референсна литература – енциклопедије, лексикони, каталози, библиографије (1.136), друштвених наука (941), уметности (803) и примењених наука (701), затим природних наука (632), домаће књижевности (511), филозофије и психологије (464), страних књижевности (314), религије (304).

Фонд Научног одељења обogaћен је са 266 нових публикација.

Захваљујући јединственом електронском каталогу COBIB.SR информације о књижном фонду чачанске Библиотеке постале су јавно доступне, те је интензивирана међубиблиотечка позајмица и сарадња са другим библиотекама у Србији. Градска библиотека је за своје кориснике у периоду од 12. јануара до 27. децембра 2012. од Народне библиотеке Србије потраживала 29 публикација и 10 фотокопија, Библиотеке Матице српске 5 публикација, Рукописног одељења Матице српске 1 фотокопију. Размена публикација вршена је и са библиотекама у Крагујевцу, Књажевцу, Ужицу и Лесковцу (5 библiотечких јединица). Из богатог фонда чачанске Библиотеке другим установама у Србији, као и Републици Српској позајмљено је 22 публикације.

Из књижног фонда Научног одељења континуирано су у депо повлачене мање актуелне публикације: у Стручно одељење депоновано је 455 публикација из свих УДК група, што је регистровано и у бази БИБЛИО. У Научном одељењу су запослена два библиотекар саветника.

Библиотекар саветник мр Маријана Матовић аутор је изложбе и каталога „Данилов, играч стакленим перлама“ (посвећена Драгану Јовановићу Данилову, лауреату „Дисове награде“ на 49. „Дисовом пролећу“), водила је књижевно вече „Од ломаче до дигитализације“, објавила је у „Дисовом пролећу“ два рада (биографију Драгана Јовановића Данилова и сећање Момчила Милошевића на Владислава Петковића Диса). У „Гласу библиотеке“ 18/2011, објавила је текст „Не надајте се да ћете се решити књига“. Учествовала је на промоцији 49. „Дисовог пролећа“ у Београду, као и промоцији „Гласа библиотеке“ у Чачку и Народној библиотеци Србије. Присутствовала је у Нишу шестом годишњем стручно-научном скупу матичних библиотека Србије „БИБЛИОНЕТ 2012 – Библиотека као културни центар“. Објавила је пет приказа за рубрику „Књига недеље“, члан је Стручног већа, редакције „Гласа библиотеке“ и „Дисовог пролећа“, као и Комисије за утврђивање предлога за стицање стручних звања. Маријана Матовић поседује лиценцу за COBISS.

Библиотекар саветник Милица Баковић била је водитељ две књижевне вечери („Унутрашњи видици“ Душка Јефтовића и „Јесења кишна песма“ Стевана Луковића), а учествовала је и на промоцији књиге „Каменолом“ Мирка Јовановића у Старој Пазови. Милица Баковић аутор је две пригодне изложбе („Невидљива књига“ и „Повратак српске орхидеје“). Објављивала је текстове у „Дисовом пролећу“, „Чачанским новинама“ и „Сремским новинама“. За „Књигу недеље“ написала је осам приказа из разних области и током године припремала је библиографију часописа „Дисово пролеће“ као и грађу за монографију о пола века Дисових свечаности. Члан је Одбора Дисовог пролећа, председник Комисије за утврђивање предлога за стицање стручних звања и председник Самосталног синдиката Библиотеке.

Одељење часописа и листова

У току календарске 2012. године набављено је укупно 70 наслова часописа и 15 наслова дневних, недељних и месечних листова. Инвентарисано је 78 годишта часописа (инв. бр. 3664-3741) и четири годишта новина (инв. бр. 404-407). Куповином је набављено 25 годишта (96 свески), поклоном је добијено 41 годиште (87 свески), разменом 11 годишта (39 свески) часописа, док је једно инвентарисано годиште сопствено издање, односно свеска 18 „Глас библиотеке“. Одељење је добило 9 нових наслова часописа (*Песничке новине, Лесџве, Ток, Ново доба, Људи ѿворе, Архивско наслеђе, Пуџојис, Прича и Даница*). За читаоницу се купује 15 наслова дневних, недељних и месечних новина и то: 6 наслова дневне штампе (*Блиц, Вечерње новостии, Данас, Полиџика, Правда, Сџорџ*), 8 наслова недељне или двонедељне штампе (*Базар, Време, Полиџикин забавник, Печай, НИН, Илустџрована Полиџика, Чачански џлас, Чачанске новине*) и један наслов месечне штампе (*Republika*). Кориче се и трајно чувају *Полиџика, Сџорџ, НИН, Чачански џлас, Таковске новине и Чачанске новине*.

У току године Одељење је посетило укупно 4.215 корисника: 52 студента, 7 радника, 3 земљорадника, 513 службеника и 3.640 осталих корисника. Издато је 10.130 примерака дневне и недељне штампе и 234 свеске часописа. Одељење располаже са укупно 404 наслова часописа и 20 наслова новина, а инвентарисано је 3.741 годиште часописа и 407 наслова новина.

Библиотекар Мирко Дрманац поседује лиценцу за COBISS и због потреба установе током целе године осим редовних послова помагао је на унос монографских публикација Позајмног и Дечјег одељења у базу COBISS. Преузео је 1.555 записа, а креирао 16. Мирко Дрманац објавио је текст „Кућа са два имена“ у часопису „Глас библиотеке“ и приредио изложбу „Ратници : носиоци Карађорђеве звезде из чачанског краја“. Члан је Управног одбора Библиотеке и Извршног одбора Самосталног синдиката. Координатор је Секције за серијске публикације Библиотечког друштва Србије. Осим тога, камером је забележио књижевне вечери, компјутерски обрадио и архивирао 22 сата програма и припремио три кратка филма за канал Youtube Библиотеке, као и три приказа за рубрику „Књига недеље“.

У Одељење периодике распоређени су библиотекар Мирко Дрманац и Љубиша Ћирковић, књижничар, запослен на одређено време.

Осим редовних послова, Љубиша Ћирковић врши дигитализацију видео архиве ТВ „Галаксија“ и израђује визуелну презентацију Библиотеке (рекламе, спотове и др.). У оквиру редовног програма Градске библиотеке Ћирковић је учествовао као водитељ на десет књижевних вечери или је казивао стихове.

Акутан проблем Одељења периодике је простор: публикације су смештене на четири локације, што отежава рад запосленима, као и корисницима да одмах добију одговарајућу грађу.

Матична служба

Функцију матичности Градска библиотека врши у четири општинске библиотеке са осам огранака, 44 школске библиотеке (34 основне и 10 средњих), три специјалне и у једној библиотеци општег типа у установи (Дом ученика).

Библиотеке у Округу посећене су прошле године 129 пута. У чачанској општини обављено је 108 посета, у лучанској 7, горњомилановачкој 10 пута, а ивањичкој општини 4 посете. Обука библиотечких радника из Округа обављана је током године и у матичној установи, а стручне информације пружане су и телефоном. За полагање стручног библиотечког испита у Народној библиотеци Србије припремљен је један кандидат (ВСС) из чачанске Библиотеке. За библиотекар Моравичког округа Градска библиотека организовала је једнодневни стручни семинар коме је присуствовало 46 кандидата. Предавачи су били: Ана Савић из Народне библиотеке Србије, Весна Петровић из библиотеке „Глигорије Возаревић“ из Сремске Митровице, Даница Оташевић, Дубравка Илић и Богдан Трифуновић из чачанске Библиотеке, и Данијела Ковачевић Микић, просветни саветник за српски језик Школске управе Моравичког округа.

Остварена је добра сарадња са основним и средњим школама, као и Школском управом од које је Градска библиотека добила 350 књига „Најлепших српских бајки“ да их поклони ђацима у општини кроз програм „Библиобусом до читалаца на селу“.

Спроведен је конкурс за литерарне радове расписане у оквиру 49. „Дисовог пролећа“, на које је из 22 основне и средње школе Округа стигло 217 радова, а најбољи су награђени. На 24. Фестивалу хумора за децу у Лазаревцу (септембар 2012) аутори су освојили пет награда у различитим фестивалским категоријама.

У оквиру програма „Дечјег Дисовог пролећа“ организовано је гостовање дечјих писаца Оливере Цупаћ и Бошка Ломовића, и две позоришне представе у извођењу Дечје драмске групе „П(р)озориште“ КУД-а „Абрашевић“ и Позоришта из Краљева којима је присуствовало 1.500 малишана предшколског и школског узраста из 14 основних школа са градског и сеоског подручја. Остварена је сарадња и са Специјалном основном и средњом школом „1. новембар“ у Чачку.

Током септембра и октобра реализован је програм „Дечји писци у Моравичком округу“ у оквиру кога је гостовало пет писаца: Мошо Одаловић, Ника-Никола Стојић, Оливера Цупаћ, Душан Поп Ђурђев и Бошко Ломовић. Одржано је 25 сусрета песника и ђака у четири општине Моравичког округа, а на сусретима је присуствовао 1.920 малишана предшколског и школског узраста из 29 школа, од којих је 11 четвороразредних.

У сарадњи са Народном банком Србије Матична служба организовала је у новембру шест радионица за 150 ученика у три основне (Заблаће, ОШ „Милица

Павловић“ и Дечје одељење за ђаке ОШ „Свети Сава“) и једној средњој школи (Економска). Едукатори су били Исидора Орловић и Весна Ковач из НБС.

У периоду септембар-децембар 2012. године креативним радом обухваћено је око 2.200 малишана. Радници Службе су организовали: програме доделе награда „Нај-читаоцима“ за 2012. у сва четири огранка на терену, које је пратило око 350 младих, а у Заблаћу и Пријевору гост је био дечји писац Бошко Ломовић, као и свечани програм за више од 200 посетилаца поводом отварања реновираног одељења у Прељини. Библиотекари Службе раде у огранцима Библиотеке у Заблаћу и Прељини, где су реализовали 130 креативних радионица за око 1.300 најмлађих чланова.

У матичној служби раде Дубравка Илић, виши библиотекар, и Ана Станојевић, библиотекар, која је од јула 2012. година била на порођајном одсуству, па ју је мењао Владимир Симић.

Дубравка Илић и Даница Оташевић аутори су рада „*Право на књију – Библиобусом до читалаца на селу*“ који је објављен у 18. броју „Гласа библиотеке“. Ана Станојевић је са Јеленом Дуковић и Маријаном Лазић коаутор текста „*Дечије одељење Градске библиотеке Владислав Петковић Дис*“.

Дубравка Илић присуствовала је стручим скуповима библиотекара у Новом Саду, Иригу и Лазаревцу, члан је Секције за матичне библиотеке БДС и члан Скупштине Библиотечког друштва Србије. Поседује лиценцу за COBISS и у узајамну базу унела је 3.000 записа.

Матична служба израђује програм рада, тромесечно шаље извештаје о раду Министарству културе, Народној библиотеци Србије, као и извештај о раду на годишњем нивоу, а записнике шаље и свакој школи и библиотеци чији је рад био предмет стручног прегледа. Радници Службе такође спроводе годишњу анкету о раду и стању у библиотекама у Округу, а до јуна 2012. годину ажурирали су електронску базу МБС са више од 3.600 података из 50 библиотека Моравичког региона.

Огранци Библиотеке

Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ једина је установа културе која има своје испоставе на селу и настоји да развије просветни рад у руралним срединама, односно да деци приближи књигу, интернет и креативне радионице.

У четири огранка Градске библиотеке у 2012. години уписано је 1.084 корисника. Најбројнији читаоци су предшколци (223) и основци (681). На терену је укупно пружено 19.388 услуга корисницима, а прочитано је 22.606 књига и сликовница. Књижни фонд огранака обogaћен је са 996 књиге и 18 сликовница. Чачанска Библиотека због недостатка кадрова не испуњава усвојене стандарде од 30 сати рада недељно у огранцима, иако за то постоји потреба: у Мрчајевцима

и Заблаћу ради се два дана седмично, а Прељини и Пријевору само један дан. У огранцима у Заблаћу и Прељини због великог броја посетилаца одлазе по два радника у смену, који сем издавања књига одржавају и бројне радионице за предшколце и школарце.

Најстарији огранак у Мрчајевцима у протеклој години имао је 278 чланова: 73 предшколца, 147 основаца и 58 одраслих. Издато је на коришћење 5.782 књиге и сликовнице, а услужено је 4.029 корисника. Фонд је допуњен са 251 књигом и четири сликовнице.

Најмлађи библиотечки огранак у Заблаћу је најактивнији: уписано је 390 чланова који су прочитали 9.552 књиге и сликовнице. Међу члановима је 63 предшколца, 250 основаца и 77 одраслих. Услужено је укупно 8.910 корисника (6.087 основаца и 2.042 предшколаца), а књижни фонд је обogaћен са 326 наслова књига и осам сликовница.

Огранак у Прељини доживео је препород: уписано је 286 чланова који су прочитали 5.319 књига и сликовница (за 1.719 више него у 2011. години). Читалачкој породици придружило се 87 предшколаца, 167 основаца и 32 одраслих. У Прељини је услужено 5.209 корисника, а у фонд је приновљено 203 књиге и три сликовнице.

У огранку у Пријевору уписано је 130 чланова од којих је 117 основаца и 13 одраслих. Они су прочитали 1.953 књига. У току године услужено је 1.240 корисника, а набављено је 216 нових књига и три сликовнице.

Центар за дигитализацију

Центар за дигитализацију наставио је да прикупља и чува аудио-видео грађу завичајног карактера, па је до краја 2012. године укупно инвентарисано 29 VHS касета, 24 аудио траке, 87 компакт дискова са аудио грађом и 351 DVD аудио-визуелне грађе и мултимедија (27 у 2011). Поред тога, у дигиталном облику чува се више стотина сати грађе снимљене у Градској библиотеци Чачак (интервју личности, снимци програма, итд.) или преузете од других установа и појединаца (архива Радио Чачка, снимци телевизијских и радио емисија, стари документарни филмови, итд.).

Центар наставља да чува и даје на коришћење издвојени део фонда Завичајног одељења који се тиче рачунарско-информатичке литературе. Статистички подаци о коришћењу грађе воде се у оквиру статистике Завичајног одељења. Такође се води и статистика издавања грађе у дигиталном облику и пружања информација путем интернета (услуга „Питајте библиотекара“) и телефона.

Веб сајт установе посетило је 76.241 корисника. Обим електронске презентације Градске библиотеке заузима 30 GB на закупљеном серверу (закуп сервера на годишњем нивоу је око 60.000 динара), а повећан је због дигиталне грађе која је доступна корисницима online. Повећани трошкови закупа простора

на интернету компензовани су тиме што радник Центра Богдан Трифуновић сам одржава сервер. Страницу Библиотеке на Facebook-у до краја 2012. године следило је 1.319 корисника (313 нових у 2012), док су видео исечци на сајту YouTube (објављено укупно 23 снимка, 5 у 2012) прегледани 6.169 пута (укупно прегледано 21.839). У току године укупно је 160 особа било пријављено за примање обавештења из Библиотеке путем електронске поште (у 2012. пријавило се њих 51). Профил Библиотеке на друштвеној мрежи Twitter пратило је 175 корисника (109 нових у 2012). Библиотека преко Телекома обавештава СМС порукама кориснике о програмима (цена 1,5 динара). Комуникацију путем бројних електронских адреса Библиотеке остварило је 84.037 корисника.

Дигитализација

У 2012. години скенирано је укупно 15.057 страница грађе. У Дигиталну библиотеку постављено је и 25 годишта листа „Чачански глас“, скенираних 2011. године за период од 1962. до 1986. године (укупно 17.696 страница или 1.241 број). Скенирана су и годишта „Чачанског гласа“ која су недостајала: 1995-1996, 1999-2006. (укупно 13.036 страница или 501 број). Урађена је дигитализација часописа „Библиотекар“ (пројекат реализован у сарадњи са Библиотекарским друштвом Србије) и оптичко препознавање карактера (укупно 18.357 страница или 121 свеска). Укупно је од формирања Центра за дигитализацију (2008) дигитализовано и обрађено 129.045 страница грађе. Са дигитализованим „Библиотекаром“ и збирком „Златна књига“ у електронски облик пренето је укупно 164.490 страница. Посетиоци интернета могу да користе 63.838 страница или 39% материјала. Целокупна дигитална грађа смештена је на серверу и сторицу у Центру, док се резервне копије чувају на 380 DVD дискова.

Током 2012. године интензивно је настављен рад на дигитализацији видео архиве Телевизије „Галаксија 32“: радник Љубиша Ћирковић преузео је 654 касете, од којих је дигитализовано 378 са садржајем значајним за завичајну баштину. Сва грађа пребачена је на DVD дискове (укупно 408 дискова), описана и похрањена на чување у Центру за дигитализацију, док је копија сваког диска са метаподацима предата и ТВ „Галаксији“.

У Центру за дигитализацију стално су запослена два радника (виши библиотекар Богдан Трифуновић и библиотекар информатичар Александар Вукајловић). Књижничар Љубиша Ћирковић распоређен је у Одељење периодике где паралелно ради и на пословима дигитализације аудио и видео грађе, док су на испомоћ Центру на скенирању и уношењу кључних речи повремено распоређени Тијана Мутавцић и Владимир Симић, радници запослени на одређено време. На истим пословима радили су и Јована Мечанин и Душан Баралић, ангажовани кроз јавни рад локалне заједнице на пројекту „Инклузија књигом“.

Радници Центра Богдан Трифуновић и Александар Вукајловић у току 2012. године извршили су техничке припреме и стручну обуку за прелазак на електронско задуживање корисника кроз COBISS базу. Кроз два пројекта од којих су средства добијена од Министарства културе (укупно 340.000 динара) набављена је опрема за електронско задуживање корисника: два читача, штампач „Зebra“, рачунар, пластификатор и сл. Библиотека је у 2012. години преко два јавна рада ангажовала четири лица са високом стручном спремом на четири месеца који су радили на уносу корисника у COBISS базу, проширивању библиотечких услуга на лица ометена у развоју и пословима дигитализације.

Радници Центра били су ангажовани на пружању техничко информационе подршке запосленима и реализацији разних врста програма. Урађено је више презентација, филмова и реклама за потребе установе.

Александар Вукајловић је успоставио контакт са Норвешком организацијом NORLA и Амбасадом краљевине Норвешке и написао пројекат за финансијску помоћ приликом довођења песникиње Туне Хеднебе из Осла (обезбеђено 100.000 динара). Богдан Трифуновић је координисао организацију и водио реализацију првог конкурса и изложбе дигиталних фотографија ученика основних и средњих школа на подручју општине Чачак. Богдан Трифуновић и Душан Баралић су превели на српски језик интерфејс софтвера за дигиталне колекције Омека. Богдан Трифуновић је учествовао у раду Комисије Народне библиотеке Србије у изради Правилника за дигитализацију библиотечко-информационе грађе, члан је Управног одбора Библиотеке и Одбора „Дисовог пролећа“. Објавио је радове у „Гласу библиотеке“, „Дисовом пролећу“, Зборнику радова са конференције Библиотекарског друштва Србије 2011, часопису „OCLC Systems&Services“ у САД. Излагао је радове о дometима дигитализације Градске библиотеке у Чачку на конференцијама Europeana у Бургосу (Шпанија) и Грацу (Аустрија), и семинару за школске библиотекарe.

Александар Вукајловић присуствовао је Шестом стручно-научном скупу „Библионет“ у организацији Заједнице матичних библиотека у Нишу, Међународној научној конференцији на тему „Отворен приступ знању у библиотекама“ у Београду, као и дводневној конференцији „Creative Gaming: подстицање читања кроз компјутерске игрице“ коју је у новембру организовао Гете институт у Београду.

Директор

Рад директора установе регулисан је Законом о култури, Законом о библиотечко-информационој делатности, Статутом Библиотеке и другим подзаконским актима. Директор подноси извештај о раду Надзорном и Управном одбору установе, градоначелнику, Градском већу, Скупштини града, Народној библиотеци Србије, као својој матичној установи и Министарству културе.

Осим послова управљања, заступања, организације рада Библиотеке и спровођења одлука надлежних органа, директор је главни и одговорни уредник свих издања које Градска библиотека објављује, као и уметнички и извршни директор манифестације „Дисово пролеће“. Директор Даница Оташевић аутор је пројеката „49. Дисово пролеће“, песничког каравана „Стихобус“, пројекта посете „Дечји писци у Моравичком округу“, два јавна рада, као и више креативних радионица и програма за рад са децом на терену. У марту је успешно организован стручни скуп Заједнице матичних библиотека Србије (55 учесника) у Чачку, као и програм 49. „Дисовог пролећа“. Формиран је и завичајни видео архив, и у току године организовано професионално снимање интервјуа и друге документације о архитекти Михајлу Митровићу, истакнутим шахистима Верици и Срећку Недељковићу и сликарки Зори Никезић.

Од десет пројеката са којима је Библиотека конкурисала за средства код Министарства културе, финансијски је подржано осам, један републички јавни рад и један пројекат јавног рада („Инклузија књигом“) у локалној средини, за које је директор писао план или давао инструкције. За све пројекте директор је поднео писани извештај Министарству и даваоцу средстава. У коауторству са Дубравком Илић, Даница Оташевић је објавила рад „Библиобусом до читалаца на селу“ у „Гласу библиотеке“ и учествовала у промоцији часописа број 18 у Чачку и Народној библиотеци Србије. Промовисала је 49. „Дисово пролеће“ у Београду, Горњем Милановцу, Краљеву, као и у штампаним и електронским медијима. Аутор је већине текстова на сајту Градске библиотеке као и радова у „Књижевном магазину“, „Дисовом пролећу“ и „Чачанском гласу“. Такође је аутор петнаестоминутног филма „Дис и Дисова пролећа“ који је приказан у финалном такмичењу шестог стручног скупа библиотекара „Библионет“ у Нишу, на тему „Библиотеке као културни центри“. Даница Оташевић одржала је предавања о завичајном песнику Владиславу Петковићу Дису у Техничкој и Прехрамбено-угоститељској школи у Чачку и Народној библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву. Организовала је у сарадњи са ученицима Техничке школе и професором Аном Павловић поетско-музичко-сценску представу „Има наде“ којом је обележен 25. октобар, Дан ослобођења Чачка у Првом светском рату. Реализовала је гостовање норвешке песникиње Туне Хеднебе, преводе њених песама и књижевне вечери у Чачку, Горњем Милановцу и Краљеву а такође је и координирала сарадњу са амбасадом Краљевине Норвешке и организацијом NORLA. На семинару за школске библиотекаре Моравичког округа излагала је рад на тему „Значај читања и улога школе у популарисању књиге“ и говорила на промоцији добитника награде „Млади Дис“ Гордане Смуђа и Мирка Јовановића у Старој Пазови. Присутствовала је дводневној конференцији „Creative Gaming : подстицање читања кроз компјутерске игрице“ коју је организовао Гете институт у Београду, као и семинару о улози друштвених мрежа у савременој библиотечкој пракси који је организован у Бањи Врујци.

49. „Дисово пролеће“

Традиционално Дисове свечаности почеле су у марту, а завршене су 1. јуна 2012. године доделом „Дисове награде“ песнику Драгану Јовановићу Данилову. Одлуку о лауреату донео је жири у саставу: Радмила Лазић, др Драган Хамовић, др Саша Радојчић, др Драган Бошковић и др Александар Лаковић. Новчани део награде, који додељује Град Чачак, износио је 250.000 динара (нето). Лауреату је штампана књига „Вино с вулкана“ у партнерству са ЈП „Службени гласник“ из Београда, приређена изложба са каталогом „Данилов, играч стакленим перлама“, аутора мр Маријане Матовић.

Програм за најмлађе први пут је издвојен и обједињен под називом „Дечје Дисово пролеће“, у оквиру кога је први пут организован песнички караван „Стихобус“ који је гостовао у школама у Трнави, Заблаћу, Слатини, Мрчајевцима, Прељини и Гимназији. У школама су боравили песници Бошко Ломовић и Оливера Цупаћ, приређене су позоришне представе „Весело воће“ и „Шта се кува у седмом краљевству“. Осим постојећих конкурса (за рукопис за прву песничку књигу, есеј о Дисовом стваралаштву, литерарне радове ученика основних и средњих школа за поезију и прозу), расписан је по први пут конкурс за дигиталну фотографију за основце и средњошколце Чачка, на тему „Слике мога завичаја“. Пристигло је око 180 фотографија, организована је изложба и награђени најбољи радови.

Иностранци гост на „Дисовом пролећу“ била је једна од најпознатијих норвешких песникиња Туне Хеднебе из Осла која је одржала три књижевне промоције, посетила Брдо мира и Норвешку кућу у Горњем Милановцу, манастир Жичу и Краљево, као и знаменитости чачанског краја. Објављени су 43. број часописа „Дисово пролеће“ и књига „Каменолом“ Мирка Јовановића, добитника награде „Млади Дис“ за 2012. годину. У оквиру Дисових свечаности од марта до 1. јуна одржано је 33 разна програма, од књижевних вечери, изложби, позоришних приредби за најмлађе и промоција за све узрасте и генерације. Традиционално је одржана 16. ликовна изложба „Пролећни анале“ у организацији Дома културе на којој су уметницима додељене две награде (Дома културе и Библиотеке). Остварена је добра сарадња са свим установама културе, школама, вртићима и другим установама у граду и региону без чије помоћи не би могла да се реализује ова манифестација. Први пут програм су финансирале иностране организације, а велики учинак је штампање књиге лауреата Драгана Јовановића Данилова о трошку „Службеног гласника“ у тиражу од 1.000 примерака, као и бесплатно престављање књига „Јесења кишна песма“, завичајног песника Стевана Луковића, и четворотомне „Лирске историје музике“ аутора Коље Мићовића чији је „Гласник“ издавач. У програму Дисових свечаности учествовали су бројни песници, књижевни критичари, сликари, глумци, музичари, афирмисана имена српске културе и нови талентовани ствараоци.

Манифестацију су кроз два пројекта суфинансирани Министарство за културу (450.000), Амбасада Краљевине Норвешке (60.000), организација NORLA (40.000), ЈП „Службени гласник“ (150.000), Висока школа академских студија (30.000) и други. Главни покровитељ Дисових свечаности је град Чачак који је за реализацију програма манифестације уложио 1.411.968,65 динара. Укупни трошкови манифестације „Дисово пролеће“ износили су 2.004.240,65 динара. „Дисово пролеће“ несумњиво је институција за себе, срж културе Чачка и оно што га чини препознатљивим на културној мапи Србије. Пре свега, подстицањем стваралаштва на свим нивоима, афирмисањем правих вредности, квалитетом и квантитетом програма за све генерације и поклонице културе.

Учесници програма Градске библиотеке

У реализацији разноврсних и амбициозних програма Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ у 2012. години учествовали су: Драган Јовановић Данилов, Туне Хеднебе, Драгомир Антонић, Саша Радојчић, Радмила Лазић, Драган Хамовић, Драган Бошковић, Александар Лаковић, Соња Веселиновић, Саша Стојановић, Петар Матовић, Дејан Алексић, Мошо Одаловић, Живорад Недељковић, Оливера Цупаћ, Бошко Ломовић, др Светислав Марковић, Радован М. Маринковић, Љубомир Радивојевић, Слободан Николић, Владимир Димитријевић, Душко Јовановић, др Гојко Тешић, Дејан Ристић, Милан Влајчић, Сања Домазет, Бранко Кукић, Милета Аћимовић Ивков, Коља Мићовић, Гордана Милосављевић Стојановић, Тања Крагујевић, Злата Коцић, Гордана Ђилас, Мирна Стевановић, Радош Косовић, Гојко Бижовић, Душко Новаковић, Војислав Карановић, Гордана Смуђа, Мирко Јовановић, Радмила Милентијевић, Јован Јањић, Енес Халиловић, Милош Милишић, Милош Петковић, Михајло Крстовић, Божидар Шкондрић, Петар Милорадовић, Светлана Јанчић, Драгана Милуновић, Ивана Величковић, Бојана Вукотић, Петар Милошевић, Светлана Вучковић, Рада Пауновић, Александра Ђурић, Марко Карајелић, Ана Павловић, Ђорђе Рољевић, Мирослав Марић, Миленко Савовић, Зоран Јуреш.

У музичком програму учествовали су: Марко и Ненад Марић, Александар Поповић, Ненад Јовановић, Дуде Лукић, Димитрије Илић, Весна Ђуновић, Биљана Јовановић, Дејан Ђурчић и Зоран Марјановић. Стихове су казивали: Андријана Виденовић, Милош Цветковић, Милутин Милошевић, Драгана Милошевић, Баћко Букумировић, Биљана Константиновић, Никола Станковић, Марија Димић, ученици Техничке, Економске школе и Гимназије. На „Пролећном анали“ и радионицама гостовали су ликовни уметници: Сандра Шесто Ђекић, Слађана Варагић, Михаило Васиљевић, Игор Вељковић, Александар Димитријевић (награда Библиотеке), Перица Донков, Наташа Кокић, Мирон Мутаповић, Урош Павловић, Иван Петровић, Славомир Стојановић Футро, Ефимија Тополски, Селман Тртовац, Весна Петровић и Божидар Плазинић.

Велики допринос организовању књижевних вечери, промоција, изложби, креативних радионица и сусрета са писцима дали су запослени Градске библиотеке: Даница Оташевић, Оливера Недељковић, Љубиша Ћирковић, Милица Баковић, Маријана Матовић, Дубравка Илић, Маријана Лазић, Богдан Трифуновић, Марија Орбовић, Биљана Раичић, Марија Радуловић, Александар Вукајловић, Владимир Симић и Јелена Дуковић.

WORK REPORT OF THE PUBLIC LIBRARY "VLADISLAV PETKOVIĆ DIS"
FOR THE YEAR 2012

Summary

Diverse activities that Public library carries out within its library and information services both in the municipality of Čačak and in the Morava region have been presented in this text, as well as organizing of the traditional poetry festival Dis' spring, various book promotions, readings and nurturing creativity in young children. Statistical data on the number of users, services, activities of every department both in the town and nearby village branch libraries are important for the history of the Library; the data that demonstrate the increase of the contribution in culture as the Library is the most frequently used local service with more than 250,000 offered services and 162,000 books and newspapers that have been read. All the relevant data regarding institution activities indicate rise. Total incomes were 32,528,000 RSD: 28,002,679 RSD of the total financial resources were received from the town's budget (8% more than last year), the Ministry of Culture co-financed Library projects with 2,213,000 RSD, 768,000 RSD came from public programs and 900,000 RSD from its own resources. Reading public of the Library was enlarged by 325 new members, which gave the total number of 6138 library users, and the fund itself was enriched with 6447 publications and picture books.

Keywords: Public library, report, book fund, library users, budget, services

Danica Otašević

Живи лауреати Дисове награде и посејници на завршним Дисовим свечаностима

Полу века „са очима изван свакој зла“, 31. мај 2013.

Дејан Рисџић, в.д. уйравника Народне библиотеке Србије, ошвара изложбу йосвећену 50. Дисовом йролећу

Заблаће, Пејтер Хандке и Милован Данојлић са наіраћеним ћацима

Дису у гостима: Милосав Тешић, Рагмила Лазић, Владимир Койицл, Милуштин Пејровић и Драјан Хамовић

Са ошварања рејтроспективне изложбе „Код вас је пролеће“